

מאוצרות הפרשה

לאדם כשרון לחדש חדושי תורה, עליו לנצל את הכשרון הזה ולחדש חידושי תורה. וכן זה הדרך, אם יש לו כסף וזהב – ישאלו אותו מה עשית עם כל הרכוש הזה? זהו מוסר השכל שאנו לומדים מפרשת פקודי: לחיות עם חשבון נפש. (רבי מנשה ישראל רייזמן שליט"א, נאה דורש) **שם.** ברש"י, 'המשכן משכן' שני פעמים, רמז למקדש שנתמשכן בשני חרבנין על עונותיהן של ישראל.

בדרשות המגיד מוילנא באר בדרך צחות. על מה ולמה ראו חז"ל להוציא את המקרא מידי פשוטו, ולבאר כי 'המשכן' האמור בפסוק הוא רמז למקדש שנתמשכן בשל עונותיהם של ישראל.

משל לאדם שהשי"ת היה בעזרו, הרויח סכום כסף גדול והתעשר עושר מופלג, ועלה בדעתו להכין כלי כסף מהודרים ביותר. בראותו אצל שר אחד מערכת כלים מהודרת, הזמין לביתו אומן מומחה, וביקשו שייכין לו כלים כתבנית הכלים שראה בבית השר. לאחר כמה שבועות הגיע האומן עם הכלים המהודרים, נוצצים ומבריקים, מעוטרים בציורים ופרחים. העשיר התכונן לשלם לו שכר מלא על עבודתו הנפלאה, והנה הוא רואה את בנו עומד משתאה ומחריש, כאילו מתפלל על חסרון כל שהוא שראה בכלים הללו. שאלו אביו, האם מצאת שמץ פסול בעבודת האומן, או שמא מלאכת רמיה, שאתה עומד ומתפלא. השיב לו בנו, "אמנם אין בי כל הרהור על העבודה המופלאה, אך לפלא בעיני מעשי אותו אומן. כרגיל כל אומן כלי כסף, מציין על עבודתו סימן שהמוצר עשוי מכסף צרוף, כי בלי סימן זה עלולים לחשוב שאין זה כסף טהור אלא מזויף, והרי כמה זיזים יש בשוק שלוקחים נחשת פשוטה וזולה ובדרכים שונות מלבינים אותה עד שהיא נראית ככסף. אחרי שנתת לאומן זה כסף מזוקק, מדוע הוא לא סימן את הכלים שעשה בסימון הידוע, כדי שלא יבואו אחרים לטעות ולחשוב שהכלים הללו מזויפים". השיב לו אביו, "בני יקירי, תמה אני עליך, מאחר שידעתי כי אתה איש נבון וחכם אך עולה על דעתך רעיון הבל שכזה, צודק אתה כי צורפי כלי כסף נוהגים לסמן את המוצרים, כדי שהבאים לקנותם ידעו שמדובר בכסף צרוף, אולם כל זה כאשר הכלים עומדים למכירה, הם חוששים פן יוציאו הקונים לעז על הכלים ויטענו שהם מזויפים, לא כן אני, אשר השי"ת ברך אותי בכל ונתן לי עושר מופלג, כל הכלים הללו שעשה לי האומן אינם אלא לצרכי. מקוה אני להשתמש בכלים הללו שנים רבות ולאחר מותי להורישם לבני, ומה צורך לי שיהיה סימון על הכלים הללו שהם עשויים מכסף טהור, בפני מי צריך אני להתגדר ולהתנאות, די לי שאני עצמי יודע שהכלים הם מכסף צרוף בלי שום סיגים, ואין צורך שיהיה עליהם אות וסימון. נמצא אפוא כי העושה כלי כסף למכרם, צריך לבחון אותם ולשקול אותם, כדי שידע את מחירם, אבל העושה כלים לשימוש העצמי, אינו זקוק לאות או משקל.

במשכן נאמר, 'אלה פקודי המשכן', משה רבנו שקל ומנה את כל הכסף שממנו עשו את המשכן, ולמה היה צריך לכך, אלא ודאי הוא רמז שיהיה צורך במשך הזמן למכור או למשכן אותו, לכן צריך לדעת משקלו. על כך סמכו חז"ל בדרשתם שהמשכן מרמז על המקדש שנתמשכן בעונותיהם של ישראל. (טללי אורות)

אלה פקודי המשכן (לח, כא)

אומר המדרש (שמות רבה נא,ו): "שמע משה ליצני ישראל מדברים מאחרי... חמי קדל דבריה דעמרם [ראו ערפו העבה של בן עמרם – לרמזו כאילו השמין מתרומותיהם של ישראל], וחברו אומר לו: אדם ששלט על מלאכת המשכן, אין אתה מבקש שיהא עשיר? כששמע משה כך, אמר להם משה: חייכם, נגמר המשכן – אתן לכם חשבון".

מדוע שיחשדו במשה רבנו שהוא לוקח לעצמו מתרומת המשכן? בגמרא (סוטה מ"ז). מסופר על רבי יהושע בן פרחיה ששב מאלכסנדריה של מצרים והתאכסן באכסניה אחת יחד עם תלמידיו. כשעזבו את המקום שיבח רבי יהושע בן פרחיה את בעלת האכסניה על מסירותה ואמר: "כמה נאה אכסניה זו". אמר לו אחד מתלמידיו: "רבי, עיניה טרוטות". גער בו רבי יהושע בן פרחיה: "רשע, בכך אתה עוסק?!"

ונדהו. ויש אומרים שאותו תלמיד היה 'אותו האישי', מיסד הנצרות. וקשה, האם ראוי הוא לנדוי בגלל החטא שחטא בהסתכלות בנשים? באר רבי חיים שמואלביץ זצ"ל: אותו קל דעת שאינו שומר על עיניו – על דבר זה כשלעצמו לא היה מנדהו. ועל מה נדהו? על כך שהוא סבור שגם רבו פרוץ כמוהו ואינו שומר על עיניו, ומתוך כך הוא מרשה לעצמו לדבר אתו בפריצות.

יש אנשים המנתחים את גדולי ישראל לפי הראש הקטן והמצומצם שלהם. הם מכניסים את הרבנים ל'משקפים' שלהם, ומתוך כך מעלים שאלות ותמיהות על שקוליהם ומרשים לעצמם לדחות את דבריהם ולפקפק בהכרעותיהם בעניני צבור. ליצני הדור היו נגועים בתאות ממון, חשודים על גנבה ואינם זהירים בכספי צבור ובכספי צדקה. הם הביטו על משה ב'משקפים' שלהם, ולכן חשדו בו שהוא נמל לעצמו מתרומת המשכן. (רבי אליהו דיסקין שליט"א, נאה דורש)

שם. פרשת פקודי – אומר רבי משה פינשטיין זצ"ל – היא פרשה של חשבון. ואע"פ שנאמר (מלכים ב יב, טז): "ולא יחשבו את האנשים אשר יתנו את הכסף על ידם לתת לעשי המלאכה כי באמנה הם עושים", מכל מקום משה רבינו עשה חשבון, כדי להורות לנו שאדם צריך לעשות חשבון על כל מה שהשם יתברך נתן לו.

משה רבנו נתן דין וחשבון על רב רובו של הסכום שקיבל, משום כך היה צריך סיוע מבט קול, שתגלה להיכן הלך הכסף החסר. הדברים אמורים לא רק ביחס לממון, שעל האדם להשכיל להשתמש עם ממונו למטרות הנכונות, ולא למותרות, ואל לו לחשוב שהוא יכול לעשות בממונו ככל העולה על רוחו – אלא בעיקר על הזמן היקר של החיים שהקב"ה קצב לו, וכי שידוע על ה"חפץ חיים" זצ"ל שעשה חשבון נפש על כל רגע של חיים.

לאדם יש בחירה. עליו לדעת שבסופו של דבר יהיה עליו לתת דין וחשבון על כל מה שקיבל מהשם יתברך, ולכן חכם עיניו בראשו לדאוג שלכל הפחות ברוב הענינים יהיה לו חשבון עליהם, כי אדם נידון אחר רובו. אם גם זה לא יהיה בידו – באילו פנים יגיע לפני בית דין של מעלה? וכן הוא ביחס לכל הכוחות והכשרונות שאדם נתברך בהם. ידונו אותו האם השתמש בהם כדי לעשות את רצון ה', או חלילה להפך. אם יש

תורה לא תופסת מקום

וַיָּבֵא אֶת הָאָרֶן אֶל הַמִּשְׁכָּן וַיִּשֶׂם אֶת פְּרֶכֶת הַמִּסָּךְ וַיֹּסֶף עַל אָרוֹן הָעֵדוּת פָּאֶשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה (מ', כ"א)

ובגמרא (בבא בתרא צ"ט): "אמר ר' לוי ואיתימא רבי יוחנן, דבר זה מסורת בידינו מאבותינו – מקום ארון וכרובים אינו מן המדה".

בדברי הגמרא הללו נאמר, שנס מיוחד היה בהצבתם של הארון והכרובים בתוך קודש הקודשים. שהרי אם ניקח את מידות הארון ומידות הכרובים עם כנפיהם, כפי שיעורם המצויין בפסוקים ובמדרשים, נמצא, שבדרך הטבע הם לא היו יכולים להיכנס ולעמוד ב'קודש הקדשים'. מוכרת, איפוא, שהארון והכרובים לא תפסו מקום בתוך קודש הקדשים, מה שאין השכל האנושי יכול לתפוס.

ולכאורה עלינו להבין, הלא הקדוש ברוך הוא לא עושה 'סתם' ניסים? כאשר הקדוש ברוך הוא משנה מגדרי הטבע ישנה לכך מטרה. מהי, אם-כן, הסיבה לכך שהוצרכנו לנס שכזה? מדוע לא יכלה התורה לצוות לבנות את קודש הקדשים, באופן שיוכל להכיל את הארון בדרך הטבע? את התשובה, נבין על פי המעשה הבא: דלת ביתו של ר' זאנוויל זושא היתה פתוחה יומם ולילה. בכל שעות היממה היו מתדפקים על מפתנו יהודים מכל קצוות הקשת של יהדות פולין. האחד בא לבקש את עזרתו בשחרור בנו מעולו של הצבא הרוסי ששלט באותה עת באיזור, האחר הינו יהודי שנתבע על ידי שכנו הגוי לערכאות שלהם. לעתים היה זה חנווני שנוקק לסיוע כלכלי קל על מנת לבסס את עסקו, ואף סתם שהיו זקוקים לחיזוק ועידוד, כולם היו מוצאים אוזן קשבת אצל ר' זאנוויל זושא, כל רגע ורגע מזמנו היה ר' זאנוויל זושא טרוד בעשיית חסד. הוא היה נושא את רגליו מפריץ פלוני אל בעל שררה אלמוני, פה זורק מילה טובה על יהודי, שם מחונן פני אדונים ורוזנים למען יקלו את עולם על נתיניהם היהודים. מצות גמילות חסדים מילאה את כל ישותו. אלא שלצערנו, נאלץ הוא לבטל משום כך את קביעותיו ללימוד התורה, שהלא עוסק היה בעניינים הקרובים לפיקוח נפש. מידי פעם, היה נזכר בערגה בימים בהם היה מתיישב בניחותא, מתעמק בדף גמרא ושוכח מכל עולמו. כמה היה חפץ לשוב לאותם רגעים עילאיים, אך ידע שאם יחדול מעיסוקיו, מי יסייע לאותם מאות יהודים המבקשים השכם והערב את עזרתו. חג השבועות התקרב. ר' זאנוויל זושא מצטרף אל קהל החסידים הגדול הבאים להסתופף בצלו של הרבי מגור בעל ה"אמרי אמת" זצ"ל. לא ניתן היה להחמיץ את חג השבועות במחיצתו של הרבי. האווירה בבית מדרשו של ה"אמרי אמת" היתה ממש בבחינת "כנתנתן מסיני". באותם ימים בהם שהה בחצרו של הרבי, שכח ר' זאנוויל זושא מכל הוויות העולם הזה, וקיווה בסתר לבו שהחג לא יסתיים לעולם... אך עולם כמנהגו נוהג, ועם זאת הכוכבים החלה אווירת חולין להתפשט בלבבות. כמנהג חסידים נכנס הוא אל הרבי בטרם חזרתו הביתה כדי להתברך ולהיפרד ממנו, ואף לנסות לשאוב עוד קורטוב של קדושה וחיזוק שממנו יקח את חיותו לכל ימי החול. בהגיעו לפני הרבי, פנה אליו בעל ה"אמרי אמת" ושאלו: "זאנוויל זושא, אתה לומד?". השאלה נפלה על ראשו כרעם ביום בהיר. הוא חש בושה עצומה בכל גופו, אך הרבי ממתין לתשובתו. ר' זאנוויל זושא החל מתגמגם: "אה, אה, שעתי דחוקה עלי, ואיני מספיק". שמע הרבי את תשובתו וביקש ממנו שיכנס אליו לאחר שכל הקהל יעברו לפניו. יצא ר' זאנוויל זושא אל החדר החיצון והמתין לסיום קבלת הקהל. זמן מה קודם עלות השחר סיימו כל הקהל לעבור ולהיפרד מן הרבי, ור' זאנוויל זושא נכנס בחיל ורעדה אל ה"אמרי אמת". הרבי ניצב לפני שולחן עמוס ב'קוויטעלאך' – פתקאות שבהם מפרטים החסידים את שמותיהם ובקשותיהם מן הצדיק. עמד ר' זאנוויל זושא בשתיקה והמתין כתלמיד בפני רבו. לפתע הרים הרבי את עיניו הטהורות, הסתכל בפניו של ר' זאנוויל זושא, וכשידו מורה לעבר השולחן אמר: "זאנוויל זושא, ולי יש פנאי?!", אמר, ולא יסף. ה"אמרי אמת" שהיה ממנהיגי הדור, נשא על שכמו את עול הכלל והפרט, ולמרות הכל, היה מפורסם בהתמדתו המופלאה. ספרייתו הכילה אלפי ספרים, ומן המפורסמות שלא היה ספר שלא הכירו על בוריו. במשפט הקצר שאמר: "ולי יש פנאי?!", הצליח להעמיד את ר' זאנוויל זושא על מקומו, ומיד כאשר שמע את דברי הרבי, לא היה זקוק ליותר מכך, והתחזק בלימוד התורה. הוא גילה לפתע, שעל אף כל טרדותיו הרבים, לו רק ירצה הוא ימצא מקום ללימוד תורה...

הרי לנו, כי בעוד שבשאר ענייני העולם, לכל דבר יש מקום וזמן, תורה לעומת זאת, לא תופסת מקום. גם אם בדרך הטבע הטירדות מקיפות אותנו מכל עבר, ונדמה לנו כי לא נוכל למצוא זמן ללימוד תורה, מכל מקום חובה עלינו לנסות ולהתאמץ להכניס את התורה לחיינו ולמצוא לה מקום. ואם ננסה, מובטחים אנו שאכן נמצא.

ומכאן, תשובה לשאלה בה פתחנו: שכן, בכך שהיה צורך לעשות שינוי מדרך הטבע, באשר למקומו של הארון בקודש הקדשים, רמזה לנו התורה יסוד חשוב ונשגב. בארון, כידוע, היו מונחים לוחות הברית, שהם התורה הקדושה. הנס שאנו מוצאים בארון העדות, שהוא עמד במקומו, על אף שלפי כל חישוב לא היה לו מקום – מלמדנו, שכך הדבר גם בתורה. אף אם לפי כל החישובים אין מקום 'להכניס' תורה, עלינו לזכור תמיד שתורה אינה תופסת מקום. גם אם מאן דהו סבור כי סדר יומו עמוס ואין הוא יכול לקבוע עיתים לתורה, עליו להתאמץ ולחפש היכן יוכל בכל זאת 'להכניס' שיעור תורה, אימתי יוכל 'להשחיל' לימוד בחברותא. אם אכן יעשה זאת, יופתע לגלות שתמיד יש מקום וזמן ללימוד התורה. צריך רק לנסות ולמצוא אותו. (ללמדך מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

משלוח מנות בשבת שלפני פורים

שאלה: קנה משלוח מנות מוכן בחנות, ויש בו מעט דברים אבל עולה יקר משום שעיצבו אותו בצורה מיוחדת (עם הרבה אוויר בפנים, וכן הרבה קש ונייר צלופן!) האם מותר לטלטלו בשבת? תשובה: מכיון שמאוד מקפיד שלא יתקלקל, ואם נוגעים בו יכול להתקלקל, יש לו דין של מוקצה מחמת חסרון כיס, ואע"פ שכתוב בשו"ע (סי' ש"י ס"א) שאין מוקצה באוכלים, מ"מ הכל לפי הענין, והיות שמאוד מקפידים ונזהרים בזה, יש לחשוש בו משום מוקצה (הגר"ח קניבסקי זצ"ל, מים חיים)

חידה שבועית

**בַּצִּוּוֹנוֹ לֵאמֹר יוֹם הַפּוּרִים יוֹשֵׁבִים אֵיזִיק וְנַחְמִיה עַל סַסְפֵי מַרְחֹב וּמְנוּחִים
לְהֵם בְּנַחַת עַל צִנְיָי דְיוֹמָא. נֶצֶר אִיוּצָא, עָמוֹס מֵאַחֲרֵי אֲנֹת, נִיֵּס אֲלִיֵּהם וּפְסִיֵּו אֲלֵיהֶם פֶּסוּלָה:
”אֵה הַעֲשֶׂה?” הַשְׁנִיִּים הַסְּבִירוֹ לֹא פָּנִים וְצָנֹא לֹא שְׂמֵי תְּשׁוּבוֹת שְׁנוֹת לְחַלּוּסִין וּכְלָל זָאת – נְכֹונֹות
לְחַמְרֵי כִּי? יִתְכֵן הַדְּמָר?**

תשובה לחידה פרי"ש: על שניהם מסוככים: סכה-בסך, וכפרת-בכרובים. תשובה לחידה השבועית: קול.

מזל טוב

מרכז העיר: משפחות ארסליס – וינשטוק – רייזמן לאירוסים הבת הנכדה הנינה משפחות ברגר - האזור להולדת הבת הנכדה
משפחות צביקה איצקוביץ להכנס הבן הנכד לעול תורה ומצוות משפחות יעקבזון להולדת הבת
גני הדר-עמישב: משפחת טשינגל לאירוסים הבת משפחות כהן –דביר להולדת הבן הנכד משפחת קירזון לאירוסים הבת
משפחת דוברוביצר לנשואי הבת

הודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com